

Sønderborg Kommunes Folkeoplysningspolitik

Indledning

Med revisionen af Folkeoplysningsloven i 2011 forpligtes alle landets kommuner til at udforme en politik på folkeoplysningsområdet. Formålet med politikken er, at den enkelte kommune udformer en lokal politik der tager udgangspunkt i lokale forhold. Politikken skal både kunne give foreninger og borgere indflydelse på og indsigt i, hvilke rammer der gælder for den folkeoplysende virksomhed i den pågældende kommune.

En Folkeoplysningspolitik kan desuden være med til at sikre fremdrift og dynamik i folkeoplysningsarbejdet. Politikken skal derfor ikke ses som en statisk størrelse, men netop som en politik der i samarbejde med de folkeoplysende foreninger og andre aktører på området skal fungere dynamisk. Det betyder, at politikken til stadighed vil være genstand for justeringer baseret på nye trends på foreningsområdet og på det selv- og uorganiserede aktivitetsområde, på facilitetsområdet og i forhold til den samfundsmæssige udvikling i øvrigt.

Overordnede målsætninger og visioner for folkeoplysningsområdet

Folkeoplysningens overordnede formål er at fremme demokrati og aktivt medborgerskab.

- **Tilskudsordninger**

Sønderborg Kommune ønsker gennem gode tilskudsordninger og fokus på en stadig udvikling og tilpasning af de fysiske rammer for folkeoplysende aktiviteter, at fremme borgernes muligheder for og lyst til at deltage i aktiviteterne.

- **Organisering i foreninger**

Lovens overordnede formål om at fremme demokratiforståelse og aktivt medborgerskab, og derigennem give den enkelte borger muligheden for at deltage i forpligtende fællesskaber, varetages mest ideelt gennem aktiviteter organiseret i foreningsregi.

- **Selv- og uorganiseret idræt**

Den selv- og uorganiserede idræt er imidlertid på vej frem, og det er Sønderborg Kommunes ønske, at disse grupper og enkeltpersoner også har – og fortsat får - gode forhold til udøvelse af deres aktiviteter. Den selvorganiserede idræt er vigtige led i foreningernes "fødekæde". Lysten og behovet for at blive bedre og lære mere om en bestemt aktivitet i et større fællesskab kan føre til flere medlemmer i foreningerne. Sønderborg Kommune vil derfor i samarbejde med foreningerne fremme mulighederne for at lave arrangementer og faciliteter der kan bygge bro mellem de uorganiserede og foreningerne.

- **Kommunale faciliteter**

Sønderborg Kommune tilstræber, at de kommunale faciliteter opdateres således, at de kan anvendes både til voksenundervisning og fysiske aktiviteter. Alternativt at der anvises egnede lokaler. Ligeledes skal der i højere grad gives muligheder for aktiviteter i dagtimerne. For at imødekomme behov blandt u- og selvorganiserede borgere og grupper vil Sønderborg Kommune arbejde videre med skabelsen af aktivitetsmuligheder i åbne byrum og i naturen.

- **Hædringsarrangement**

Sønderborg Kommune ønsker fortsat at pointere den store betydning den frivillige indsats i foreningerne har for at gøre kommunen attraktiv at være bosat i og flytte til. Sønderborg Kommune vil derfor fastholde et

hædringsarrangement der er med til at give den store frivillige indsats et skulderklap, og hædre de aktører der, på den ene eller anden måde, er med til at sætte kommunen på landkortet.

- **Partnerskaber**

De folkeoplysende foreninger opfordres til at indgå partnerskaber med kommunen, organisationer og borgere omkring indsatser på forskellige aktuelle områder. Det kan være i forhold til sundhedsfremme, tilbud til handicappede, IT-kompetenceudvikling, integrationsprojekter og andet. Sønderborg Kommune vil støtte op om sådanne tiltag og anerkender den vægtige kompetence og det potentiale der ligger i de frivillige foreninger.

- **Samspil mellem kommunen og andre og i kommunen internt**

I Sønderborg Kommune skal der være fokus på, at der skabes helhedsorienterede løsninger i konkrete samarbejder mellem foreninger, borgere, virksomheder, organisationer, institutioner og forskellige kommunale forvaltningsenheder. Det er bl.a. derfor vigtigt, at der på tværs af den kommunale organisering skabes samarbejdsrelationer, der ved hjælp af de relevante faglige eksperter sikrer kvalitativt optimerede løsninger. Ligeledes skal der være fokus på, at der er samspil mellem de forskellige politikker der er formuleret i forskellige dele af den kommunale organisation.

- **Snitflader mellem foreninger og kommercielle udbydere**

Der skal fremadrettet være opmærksomhed omkring det stigende sammenfald mellem aktiviteter der udbydes af foreninger, frivillige borgere og kommercielle udbydere. Sønderborg Kommune opfordrer til, at der løbende fastholdes en dialog omkring problematikken, og at udgangspunktet bør være, at parallelle udbud i forskellige organiseringsformer skal ses som sideløbende supplementere frem for konkurrerende aktiviteter. Det er i sidste ende den enkelte borgers valg der afgør hvordan udbuddet vil være. Kommunens fritidsafdeling vil kunne inddrages i aktuelle snitfladesituationer og vil være behjælpelig med at formidle kontakt til relevante eksperter indenfor organisationen.

- **Rådgivning**

Sønderborg Kommune vil til stadighed holde fokus på og afsætte resurser til en kvalificeret rådgivning og vejledning af både de organiserede og de uorganiserede aktører på folkeoplysningsområdet.

- **Regelforenklinger**

Desuden vil Sønderborg Kommune fremme en afbureaukratisering på tilskuds- og facilitetsområdet. Dette skal ske gennem forenklede ansøgningsprocedurer og forbedrede muligheder for at bruge elektroniske procedurer i forbindelse med ansøgninger.

- **Informationer**

Endelig vil Sønderborg Kommune sikre et fortsat højt informationsniveau i forholdet mellem kommune og foreninger.

Brugerinddragelse

I Sønderborg Kommune sikres brugeinddragelsen gennem nedsættelsen af et § 35, stk. 2-udvalg kaldet Folkeoplysningsudvalget.

Udvalget består af 13 repræsentanter valgt af de forskellige områder på folkeoplysningsområdet, suppleret med 2 medlemmer udpeget af Byrådet. Heraf mindst et medlem fra Kultur og Erhvervsudvalget. Udvalget sidder i 4 år – følgende byrådsperioden. Byrådet afgør i forbindelse med begyndelsen af en ny byrådsperiode hvordan brugerindflydelsen sikres og hvilken sammensætning og kompetence § 35, stk. 2-udvalget skal have.

Byrådet delegerer beslutningskompetence til udvalget vedr. tilskuds- og lokalefordeling samt godkendelse af foreninger. Desuden er udvalget høringspart i forbindelse med budgetbehandlingen på folkeoplysningsområdet og i forbindelse med ændringer i Folkeoplysningspolitikken og i tilskudsreglerne.

I forbindelse med Folkeoplysningsudvalgets afgørelser vedr. tilskud og lokalefordeling er der en klageadgang til Kultur- og Erhvervsudvalget på 4 uger efter at beslutningen er meldt ud.

Udvalget skal inddrage brugerrådene for de enkelte områder når dette er relevant (Sønderborg Idrætsråd, Aftenskolesamrådet og Samrådet Alssund (spejdere og uniformerede korps)).

For at sikre en udvidet dialog tager Kultur og Erhvervsudvalget initiativ til mindst et årligt møde hvor Folkeoplysningsudvalg, samråd og foreningsrepræsentanter får mulighed for at møde repræsentanter for Kultur- og Erhvervsudvalget omkring aktuelle folkeoplysende temaer.

Fritidsafdelingen fungerer som sekretariat for Folkeoplysningsudvalget.

Rammer for folkeoplysningen

➤ Tilskudsordninger

Sønderborg Kommune har udviklet tilskudsordninger på de to hovedområder som Folkeoplysningsloven består af. Det gælder en tilskudsordning der retter sig mod frivillige folkeoplysende foreninger der tilbyder aktiviteter for børn og unge under 25 år og en tilskudsordning der retter sig mod foreninger der tilbyder voksenundervisning.

I tilskudsordningen for foreninger der udbyder aktiviteter for børn og unge under 25 år er der bevidst lagt vægt på, at foreningerne belønnes for både at gennemføre et højt aktivitetsniveau og at der sikres foreningens ledere og instruktører muligheder for at udvikle deres indsigt og kompetencer.

I tilskudsordningen for foreninger der tilbyder voksenundervisning sikres den højeste tilskudsmulighed som loven giver mulighed for, for på den måde, at minimere deltagerens egenbetaling.

➤ Lokaler

Adgangen til offentlige lokaler til folkeoplysende aktiviteter sikres gennem anvisningsregler for udlån af kommunale lokaler og kriterier for tildelingen af lokaler. Det er desuden almindelig praksis, at fritidsafdelingen anviser lokaler og udendørsfaciliteter til selvorganiserede aktiviteter i det omfang der er mulighed for dette.

Sønderborg Kommune har indgået driftsaftaler med de selvejende haller og faciliteter der ligger inden for kommunens grænser. Driftsaftalerne sikrer, at der er gratis adgang for foreningerne til en lang række aktivitetsmuligheder. Der er således også mulighed for, at foreningernes ældre medlemmer har mulighed for adgang til fysisk udfoldelse uden at det belaster foreningens økonomi.

Sønderborg Kommune giver lokaltilskud til de folkeoplysende foreninger der har egne eller lejede lokaler. Lokaletilskuddene gives i henhold til regler vedtaget af Byrådet efter høring i Folkeoplysningsudvalget. Tilskudsprocenten fastsættes ligeledes af Byrådet i forbindelse med fastlæggelsen af budgettet.

➤ Tilskudspuljer

Folkeoplysningsudvalget råder over et puljebeløb som afsættes i forbindelse med budgetlægningen. Den samlede pulje er delt op på følgende puljer med beskrevne retningslinjer:

- Start- og udviklingspuljen
- "Elitepuljen"
- Aktivitetspuljen

Start- og udviklingspuljen kan søges af godkendte folkeoplysende foreninger der har et behov for midler til selve opstarten af foreningens aktiviteter, eller af allerede etablerede foreninger der arbejder med udviklingen af nye tiltag i foreningsregi.

"Elitepuljen" kan søges af folkeoplysende foreninger der arbejder med talentudvikling af foreningsmedlemmer med særlige evner og kompetencer.

Aktivitetspuljen kan søges af alle der har et projekt, arrangement eller lignende som de arbejder med at gennemføre. Puljen kan således også søges af selvorganiserede grupper eller enkeltpersoner med gode idéer.

➤ Masterplan

Sønderborg Kommunes Kultur og Erhvervsudvalg råder over en Masterplanspulje, hvorfra der gives tilskud til idrætsfaciliteter efter ansøgning. Puljen kan søges til både renoveringer og nyetablering af faciliteter. Fordelingen af tilskud fra puljen gives efter høring i Sønderborg Idrætsråd.

Selve Masterplanen er en beskrivelse af eksisterende faciliteter sammenholdt med prognoser på befolkningsudvikling og udviklingen af nye trends indenfor idrætten. Planen skal derfor betragtes som en dynamisk størrelse der ændrer sig i forhold til udviklingen i etableringen af faciliteter, ændrede prognoser og nye trends i idrætsbilledet.

➤ Foreningslånepulje

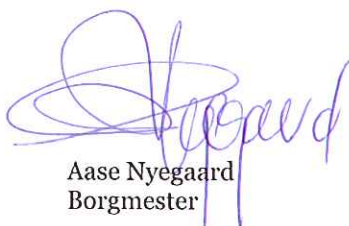
Sønderborg Kommunes Kultur- og Erhvervsudvalg råder ligeledes over en foreningslånepulje. Midler fra puljen gives primært til folkeoplysende foreninger der står med en akut udfordring i forhold til renovering af faciliteter, investering i inventar eller lignende. De bevilgede lån er rentefrie og afdrages f.eks. over 5 eller 10 år. Puljen er en "lukket" pulje hvor de afdrag der kommer ind årligt kan genudlånes til andre foreninger. Puljen er således ikke en belastning for den kommunale økonomi.

Retningslinjer, anvisningsregler, tilskudsordninger, kriterier m.m. kan findes på Sønderborg Kommunes hjemmeside under Fritidsområdet: <http://www.sonderborgkommune.dk/KulturOgFritid/Fritid.aspx>

Her kan desuden de allerede vedtagne politikker for idræts- og aftenskoleområderne hentes.

Folkeoplysningspolitikken træder i kraft d. 1. januar 2012.

Godkendt i Sønderborg Byråd den 21. December 2011

Aase Nyegaard
Borgmester